ədalət.- 2020.- 17 noyabr.- S.4.

GÖRÜNMƏYƏN DÜŞMƏN...

Onunla savaşmaq daha çətindir

... Hər bir insanın, hər bir dövlətin görünən və görünməyən düşməni var. Və o görünən düşmənlə savaş aparmaq, döyüşmək, mücadilə etmək o qədər də çətin deyil. Çətin odur ki, görünməyən düşmən ola və o da sənə sağdan, soldan hücum edərək yaxalaya. Bizim bir görünən düşmənimiz vardı: o da ermənilərdi!

30 il torpaqlarımızı işğal edərək çox rahat şəkildə orda əyləşib kef eləyirdilər. Heç ağlına belə gəlməzdi ki, günlərin bir günündə azəri türkləri ayağa qalxacaq, onları Füzulidən, Cəbrayıldan, Hadrutdan, Zəngilandan, Qubadlıdan və Şuşadan silib-süpürüb atacaq. Onların ağlına gəlməyən başlarına gəldi. İndi də Tağı Əhmədovun sözü olmasın, burcudurlar ki, bizə 10 gün vaxt verin, 10 gündən sonra Kəlbəcərdən çıxacağıq. Bu zi-

na nəslindən əmələ gəmiş və şeytana xidmət edən ermənilərə heç vaxt inanmaq olmaz. Ən azından ona görə ki, biz onların namərdliklərini görə-görə gəlmişik. 10 gün vaxt verdik, bəs eləmədi. İndi də 10 gün əlavə vaxt istəyiblər.

Təbii ki, biz də humanist dövlətik, bu vaxtı vermişik. Amma bu alçaqlar yüz bəhanə gətirərək bu vaxt ərzində Kəlbəcərin altını üstünə çevirir, evləri, meşələri yandırır, sanki qisas alırlar. Hansı ki, onlar Kəlbəcəri işğal edəndə bizimkilərə heç bir gün də vaxt verməmişdilər. Cəmi 10 saat imkan yaratmışdılar. Bu 10 saatda çıxan çıxdı, çıxmayanları isə ermənilər ya güllələdilər, ya girov götürdülər, ya da o insanlar itkin düşdülər. Həmin səhnəyə baxanda adamın tükləri biz-biz olur. Sözümüzün canı odur ki, sülhməramlı qüvvələr də ermənilərə havadarlıq etməməli, Kəlbəcərdəki azərbaycanlıların evlərini yandırmağa qoymamalı, meşələri, gözəl məkanları məhv etməyə şərait yaratmamalıdılar. Çox təəssüf ki, ermənilərin vəhşiliyinə sülhməramlı qüvvələr göz yumurlar.

Bu görünən düşməndi. İndi isə biz görünməyən düşmən barəsində danışmaq istəyirik. Həmin düşmən COVİD-19-dur. Yəni el dilində demiş olsaq, koronavirusdur. O koronavirus artıq dünyanı dizinin altına qoyub anasını ağladır. Hətta super dövlətlər belə bu xəstəliklə və virusla bacarmır. ABŞ-da bu virusa yoluxanların sayı 10 milyonu keçib. Ölənlər isə 300 mindən çoxdur. Deməli, dünya bu virusa qarşı mübarizədə birləşsə də, hələ də aciz durumdadır.

Bu ilini əvvəllərindən ölkəmizdə yayılan bu virusa qarşı da yetərli mübarizə aparılır. Xüsusən yaz və yay mövsümündə həyata keçirilmiş qabaqlayıcı tədbirlər nəticəsində virusa yoluxanların sayı aşağı enmişdi, ölənlər azalmışdı. Öncə onu qeyd eləməliyik ki, ilk vaxtlar bu bəlaya qarşı çox ciddi mübarizə aparıldı. Hətta ictimai nəqliyyatda, avtobus və metroda ciddi rejim yaradıldı. Qaydalara əməl etməyənlər məsuliyyətə cəlb edildilər. Üstəlik də həm televiziya kanallarında, həm də KİV-də COVİD-19-la bağlı maarifləndirici söhbətlər təşkil edildi. İxtisaslaşmış xəstəxanalarla yanaşı, 10-dan çox modul tipli xəstəxanalar fəaliyyətə başladı.

Ölkəmizdə sentyabırn 27-də Böyük Qarabağ Savaşına start verilməsi bu xəstəliyə qarşı mübarizədə müəyyən boşluqlar yaratdı. Təbii ki, belə bir durumda həm səhiyyə işçilərinin, həm də dövlətin gücü Qarabağ savaşına yönəlmişdi. Və biz 44 gündə 30 il erməni işğalında olan rayonlarımızı azad elədik, düşmən üzərində böyük Qələbə qazandıq.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah ciddi addımlar atsa da, çox təəssüf ki, virusa yoluxmaların sürətini aşağı endirə bilmir.

Artıq sentyabrın əvvəllərindən ölkəmizdə bu virusa yoluxanların sayı yüksələn xətlə inkişaf edir. Yay mövsümündə virusa yoluxma halı 600-ə çatanda aləm bir-birinə dəyirdi. Amma noyabrın 15-də COVİD-19-a ölkəmizdə yoluxanların sayı 2259 nəfər olub. Bu isə o deməkdir ki, həm Operativ Qərargahın, həm də TƏBİB-in həll edə bilmədiyi müəyyən problemlər mövcuddur. Və o mövcud problemləri aydındır ki, əlaqədar qurumlar daha yaxşı bilirlər.

Xəstəliyin artmasının bir çox səbəbləri var. Həmin səbəblərdən ən başlıcası əhalinin həkimlərin tövsiyəsinə, tapşırıqlarına əməl etməməsidir. Yəni onlar ictimai nəqliyyatda, kütləvi yerlərdə, market və ticarət mərkəzlərində bir çox halda tibbi maskalardan istifadə etmir, ara məsafəsi saxlamır, əllərini vaxtlı-vaxtında spirtlə dezinfeksiya etmir, yumur və digər sanitar qaydaları pozurlar. Bir çox halda, avtobus və kütləvi yerlərdə və yas məclislərində insanlar maskalarını tam taxmır, onu çənəsinə salır və bəzən də heç maskadan istifadə etmirlər. Bunun isə hansı fəsadlar verdiyini deməyə ehtiyac yoxdur.

Xəstəliyin yayılmasının digər bir səbəbi isə şəhərin bütün avtobuslarındakı salonlarda sərnişinlərin həddindən çox sıx olması, ara məsafəsi saxlaya bilməməsi və bəzi hallarda insanların xəstə olduğu halda ictimai nəqliyyatdan istifadə etməsidir. İndi toy etməyə icazə vermirlər ki, kimsə koronavirusa yoluxa bilər. Toyda isə ən yaxşı halda 200-250 nəfər iştirak edir. Amma siz səhər-səhər gəlin, çox yox, metronun "Xalqlar dostluğu" stansiyasından "BakBus"un avtobusu olan iritutumlu M-1, M-2 avtobuslarına minin. Bu avtobuslarda o qədər basabas olur ki, adam ayağını qoymağa yer tapmır. Bir dəfə tənbəllik eləməyib iritutumlu avtobusun salonunda olan sərnişinləri saydım. Düz 250 nəfər idi. Üstəlik də pəncərələr bağlı idi. Hərdənbir sərnişinlər sürücüyə səslənirdi ki, kondisioneri işə sal, sərin hava vursun. Sürücü də bəzən onların dediyinə qulaq asırdı, bəzən də əhəmiyyət vermirdi. Belə bir şəraitdə hansı ara məsafəsinin saxlanılmasından danışmaq olar?

Allaha and olsun ki, heç metroda belə basabaslar yaranmayıb. Ən yaxşı halda bir qatarda 40-50 nəfər sərnişin olardı. Cənablar, əgər avtobuslarda sərnişin sıxlığı aradan qaldırılmırsa və insanlar bir-birinin "ağzının içinə" girirlərsə, onda hansı məsafədən danışmaq olar? Gəlin, özümüzü aldatmayaq. Bu cür sıxlıq və basabasda nəinki koronavirus, eləcə də digər yolxucu xəstəliklər çox asanlıqla yayıla bilir.

Yenə sözümüz Operativ Qərargahadır. Bu cür işlərlə koronavirusun qarşısını almaq mümkün olmayacaq.

Yəni ölkəmizdə belə bir mühitdə, belə bir şəraitdə koronavirusa yoluxma halları həndəsi silsiləylə yüksələcək. Noyabrın 15-də 2259 nəfər yoluxmuşdusa, dekabr, yanvar və fevral aylarında bu rəqəm bir qədər də arta bilər. Ya bu rəqəmlərdə şişirtmə var, ya da həqiqətən də vəziyyət belə kritikdisə, ciddi addımlar atılmalıdır. O ciddi addımların biri də ondan ibarətdir ki, metronun fəaliyyətinə icazə verilməlidir.

Əks təqdirdə, avtobusda ayaq üstə durmağa yer tapmayan sərnişinlərin sıxlığı nəticəsində virusa yoluxma halları daha da çoxalacaq. Sadəcə olaraq, əlaqədar qurumlar tezliklə çıxış yolu tapmalı, virusa yoluxma hallarının aşağı endirilməsi üçün konkret addımlar atmalıdır. İnsanların sağlamlığı ilə heç bir vəzifəli şəxs oynamamalıdır. Çünki qabaqlayıcı tədbirlərin gerçəkləşdirilməsi birmənalı olaraq ən azından koronavirusa yoluxma hallarını minimuma endirə bilər.

Faiq QİSMƏTOĞLU